

SÖKANDE

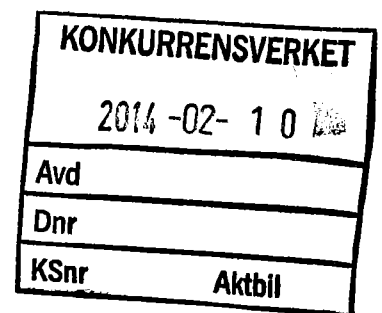
CWS-boco Sweden AB, 556294-8777
Fyrgatan 2
195 61 Arlandastad

Ombud: advokaten Maria Pedersen och bitr. jurist Lisa Willman
Advokatfirman Pedersen AB
Box 3462
103 69 Stockholm

MOTPART

VA Syd
Box 191
201 21 Malmö

Ombud: Förbundsjuristen Erik Backlund
Box 191
201 21 Malmö

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår CWS-boco Sweden AB:s ansökan om ingripande enligt LUF.

BAKGRUND

VA Syd genomför upphandling av arbetskläder och tvättservice. Upphandlingen genomförs enligt reglerna om öppet förfarande i LUF. Enligt tilldelningsbeslut den 11 november 2013 ska upphandlingskontraktet tilldelas Berendsen Textil Service AB.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

CWS-boco Sweden AB begär överprövning av upphandlingen och yrkar att den ska göras om.

VA Syd bestrider bifall till ansökan.

OMSTÄNDIGHETER TILL STÖD FÖR ANSÖKAN OCH VA SYD:S INSTÄLLNING

CWS-boco Sweden AB anför till stöd för talan bl.a. följande. VA Syd har utfört upphandlingen i strid med LUF. VA Syd har i strid med gällande bestämmelser haft en alldeles för kort annonseringstid för upphandlingen. Vidare föreligger en onormalt kort förberedelsestid för anbudsgivarna, vilket har gynnat den befintliga leverantören. VA Syd har därtill i förfrågningsunderlaget hänvisat till specifika varumärken, vilket endast får göras i undantagsfall. Nu aktuell upphandling är inte ett sådant undantag. Förfrågningsunderlaget har anpassats efter befintlig leverantör då det är befintlig leverantörs produkter som det hänvisas till. VA Syd har anpassat upphandlingen för att den befintliga leverantören ska vinna.

Upphandlingen har annonserats den 9 september 2013. Sista dag för att lämna anbud var den 21 oktober 2013, dvs. endast 42 dagar efter annonseringsdag. Tidsfristen för att för att komma in med anbud ska vid öppet förfarande i LUF

vara minst 52 dagar. Anbudstiden får förkortas med 7 dagar om annonsen har skickats ut med elektroniska medel, vilket VA Syd har gjort. Det är dock tydligt att VA Syd tillämpat för kort anbudstid i strid med LUF. För att 8 kap. 7 § LUF ska få tillämpas måste förfrågningsunderlaget vara komplett. Förfrågningsunderlaget var, pga. tillkomna kompletteringar, inte komplett förrän den 14 oktober 2013 och inte vid annonseringen. Arbetet med att lämna anbud har varit mycket omfattande bl.a. då samtliga artiklar härrör från en specifik anbudsgivare och med bristfälliga beskrivningar av önskade klädesplagg. Tiden för att ställa frågor har också varit väldigt kort. Den korta tiden, ca 20 arbetsdagar, mellan möjlig avtalsskrivning och att kontraktet ska påbörjas medför att ingen annan än befintlig leverantör kan utföra tjänsten. Den korta förberedelse tiden har gjort att befintlig leverantör har gynnats i förhållande till övriga anbudsgivare.

I förfrågningsunderlaget framgår vilka klädesplagg som VA Syd upphandlar. Till samtliga klädesplagg är noterat ett artikelnummer. Artikelnumret är nuvarande leverantörs, Berendsen. Det saknas beskrivning av plaggen. Det som står antecknat torde vara en direkt kopia av Berendsens produktkatalog. De angivna vikterna för plaggen är specifika och ingen annan leverantör kan erbjuda en likvärdig produkt inom angiven vikt. VA Syd har hänvisat till ett specifikt artikelnummer och således ett specifikt ursprung och varumärke. De produkter som efterfrågas i upphandlingen kräver inte att något specifikt varumärke används. Det ska i princip vara objektivt omöjligt att beskriva föremålet för upphandlingen tillräckligt preciserat eller begripligt för att en hänvisning till varumärke ska vara tillåten. Det föreligger inga svårigheter för den upphandlande myndigheten att i ord beskriva vilka typer av produkter som efterfrågas. Förfrågningsunderlaget strider mot 6 kap. 4 § LUF. CWS-boco Sweden AB har genom aktuella konkurrensbegränsningar hindrats från att delta i upphandlingen utifrån sin fulla konkurrensmässiga potential och från att använda hela sitt utbud av produkter och underleverantörer. CWS-boco

Sweden AB har varit förhindrat att lämna ett konkurrenskraftigt anbud och därför lidit skada.

VA Syd anför bl.a. följande. CWS-boco Sweden AB redovisar i och för sig de korrekta sakomständigheterna gällande annonseringstiden. *VA Syd* har dock även med elektroniska medel gett fri direkt och fullständig tillgång till förfrågningsunderlaget. Enligt 8 kap. 7 § LUF får då tidsfristen förkortas med ytterligare fem dagar. De tre kompletteringar som tillkommit innehåller inte så pass väsentlig information att 8 kap. 7 § LUF inte skulle kunna tillämpas så som skett. CWS-boco Sweden AB har i övrigt inte på något konkret sätt visat vari den påstått korta tiden lett till skada för bolaget. Det bestrids att förberedelseåtgärderna skulle vara ekonomiskt betungande. Merparten av upphandlingen avser tvätt av arbetskläder. Det är endast relativt små volymer som ska köpas in. Det bestrids vidare att det är Berendsens egna produkter som ska offereras. De angivna plaggen saluförs av ett antal olika återförsäljare varav anbudsgivarna i förevarande upphandling är några. Det är alltså inte fråga om plagg som inte är allmänt tillgängliga för t.ex. grossister.

VA Syd har hänvisat till fabrikat då det annars skulle vara objektivt omöjligt att beskriva produkterna på ett tydligt sätt. Arbetskläder är idag högteknologiska produkter som det finns en oöverskådlig mängd varianter av. CWS-boco Sweden AB har ingett ett anbud som tagits upp till prövning och utvärderats. Anbudet har således uppfyllt de krav som ställts, inklusive kraven på upphandlingsföremålet. Någon skada kan därmed inte ha lidits på grunden att bolaget inte kunnat offerera det som efterfrågats. Även om upphandlingen skulle vara behäftad med de fel som påstås har CWS-boco Sweden AB inte lidit någon skada. Bolagets anbud avvek inte på markant sätt från vinnande anbud och hade även lägst pris i vissa kategorier. Den totala prisskillnaden var endast 5,7 procent.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Upphandlande enheter ska enligt 1 kap. 24 § LUF behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 4 och 6 §§ LUF framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande enhet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts. - Vid överprövningar enligt LUF gäller att förvaltningsrätten i princip endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Förvaltningsrättens bedömning

CWS-boco Sweden AB gör gällande att VA Syd i den aktuella upphandlingen tillämpat kort anbudstid och förberedelsestid. Vidare påstår CWS-boco Sweden AB att VA Syd därtill i förfrågningsunderlaget har hänvisat till specifika varumärken, vilket endast får göras i undantagsfall. Nu aktuell upphandling är inte ett sådant undantag och enligt bolaget har förfrågningsunderlaget anpassats efter befintlig leverantör då det är befintlig leverantörs produkter som det hänvisas till.

Den aktuella upphandlingen har annonserats den 9 september 2013. Sista dag för att lämna anbud har varit den 21 oktober 2013, 42 dagar efter annonseringsdag. Tidsfristen för att komma in med anbud ska vid öppet förfarande i LUF vara minst 52 dagar. Anbudstiden får dock enligt 8 kap. 6 § LUF förkortas med 7 dagar om annonsen har skickats med elektroniska medel, vilket det är ostridigt VA Syd har gjort. För att tidsfristen ska få förkortas ytterli-

gare med stöd av 8 kap. 7 § LUF krävs dock, så som anförts av CWS-boco Sweden AB, att förfrågningsunderlaget har varit komplett vid annonseringen. I det här fallet har flera kompletteringar tillkommit till förfrågningsunderlaget efter annonseringen. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av det anförda i och för sig visat att VA Syd har tillämpat en för kort anbudstid i strid med LUF. Även tiden för leverantörer att vidta åtgärder före avtalsstart framstår i sig som allt för kort. Förvaltningsrätten delar även CWS-boco Sweden AB:s uppfattning att VA Syd brutit mot LUF genom att i förfrågningsunderlaget hänvisa till fabrikat på efterfrågade produkter utan att förutsättningar härför har förelegat och genom att inte på ett tillräckligt transparent sätt beskriva produkterna. Något stöd för VA Syd:s uppfattning att det skulle vara objektivt omöjligt att beskriva produkterna på ett tydligt sätt utan att hänvisa till fabrikat går inte att finna.

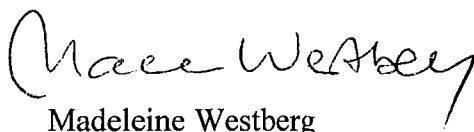
Emellertid krävs för att CWS-boco Sweden AB ska ha framgång med sin ansökan om ingripande enligt LUF att bolaget kan visa sig ha lidit eller kan komma att lida skada av de brister som görs gällande. I anslutning till påståendet om för kort anbudstid har bolaget hävdade att arbetet med att lämna anbud har varit mycket omfattande bl.a. på grund av att VA Syd i förfrågningsunderlaget lämnat bristfälliga beskrivningar av önskade klädesplagg samt i strid med LUF har hänvisat till specifikt varumärke. CWS-boco Sweden AB uppger sig ha varit förhindrat att lämna ett konkurrenskraftigt anbud och därför lidit skada. Vidare har den för snävt tilltagna förberedelse tiden enligt CWS-boco Sweden AB inneburit att, även om bolaget kunnat vidta vissa förberedelseåtgärder redan under anbudstiden, det inte fullt ut vågat vidta fullständiga förberedelseåtgärder på grund av att det skulle innebära ett alltför stort ekonomiskt risktagande. Genom att förfrågningsunderlaget har anpassats efter befintlig leverantör då hänvisning skett till befintlig leverantörs produkter, är det enligt sökandebolaget därmed självklart att Berendsen kunnat erbjuda billigare pris på grund av att de redan tillverkar produkterna. CWS-boco Sweden AB har genom den aktuella konkurrensbegränsningen hindrats från

att delta i upphandlingen utifrån sin fulla konkurrensmässiga potential och från att använda hela sitt utbud av produkter och underleverantörer.

Principen för att tilldela kontrakt i förevarande upphandling är lägsta pris. CWS-boco Sweden AB har inkommit med ett anbud som bedömts uppfylla samtliga ställda krav och som har utvärderats. Att bolaget på grund av den korta anbudstiden och otydligt förfrågningsunderlag kan ha fått svårigheter med att lämna anbud på grund av omfattande arbete respektive, på grund av den korta förberedelse tiden, inte fullt ut vågat vidta fullständiga förberedelse-åtgärder på grund av att det skulle innebära ett alltför stort ekonomiskt risktagande, har enligt förvaltningsrätten närmast betydelse för kraven på föremålet för upphandlingen. Betydelsen av angivna brister för anbudets utformning relaterat till erbjudet pris, saknas det enligt förvaltningsrättens mening närmare konkretisering om från CWS-boco Sweden AB:s sida. Att bolaget säger sig på grund konkurrensbegränsningar i förfrågningsunderlaget ha hindrats från att till fullo delta i upphandlingen utifrån sin fulla konkurrensmässiga potential och från att använda hela sitt utbud av produkter och underleverantörer, medför enligt förvaltningsrätten heller inte att bolaget kan anses ha visat skada.

Sammanfattat konstaterar förvaltningsrätten att, trots de brister som förekommit i upphandlingsförfarandet, CWS-boco Sweden AB inte har visat att bolaget lidit eller kunnat lida skada med utgångspunkt i vad som åberopats i målet. Grund för ingripande mot upphandlingen föreligger därmed inte.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Madeleine Westberg

Lena Palmér har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.